

for det første have vi ikke den allerfjerneste Interesse deri, det vilde jo ikke blive os, der kom til at afløse de højttærede nuværende Ministre, men for det andet er der intet, der ligger vor Gruppe, vort Parti fjernere end noget saadant. De, der have fulgt Socialdemokratiets Holdning i denne Rigsdagssamling, der nu lakker mod sin Ende, i denne i mange Henseender saa usædvanlige Rigsdagssamling, ville jo alle have lagt Mærke til, hvordan vort Parti paa ethvert Punkt har været fuldkommen sagligt. (Latter). Ja, ærede Medlemmer kunne ved at le overdøve deres egen Samvittighed, men de kunne ikke komme bort fra den Kendsgerning, der foreligger paa ethvert Blad af Rigsdagstidenden og ved enhver Afstemning i denne og den anden Sal, at vi have taget sagligt Standpunkt i hver eneste Sag; snart have vi staaet med Regeringen, snart mod den, alt eftersom Sagen eller Situationen var. Jeg nævner f. Eks., at vi stemte for Toldloven, skønt den langt fra tilfredsstillende os, men vi gjorde det, fordi der var dog ikke saadanne Principper deri, at det nødvendiggjorde, at vi stemte Nej. Jeg nævner, at vi stemte mod Valgretsforliget og Retsreformforliget, fordi der var Principper som privilegeret Valgret og Klassenævninger deri, som vi ikke kunde gaa med til, men maatte protestere imod. I adskillige Sager have vi staaet sammen med Regeringen mod dens i øvrigt nærmeste Venner, vi have ønsket ethvert økonomisk Foretagende fremmet ganske uanset, hvad Regeringen hed, eller hvem den Minister var, der førte denne Sag frem; det ville alle være nødsagede til at give mig Ret i. Der er neppe noget Parti, der i den Grad har taget sagligt Hensyn i enhver Sag, som netop Socialdemokratiet. Jeg ser, at nu blive Ansigtterne alvorlige, fordi nu maa De erkende, at det er rigtigt. (Latter). Nu le De, men nu er det for sent. De maa erkende, at dette er rigtigt, og jeg opfordrer dem, der protestere ved at le, til at staa op her og paavise et eneste Punkt, hvor det ikke er rigtigt, hvad jeg her har sagt. Kom saa frem og paavis — der vil endnu være Lejlighed dertil under Forhandlingen —, at det ikke er rigtigt, hvad jeg har sagt. Vi ere slet ikke i mindste Maade interesserede i Personskifter; vi ere interesserede i Systemskifter, men paa ingen Maade i Personskifter. Den parlamentariske Svikmølle, der f. Eks. finder Sted i England, hvor væsentlig det samme System regerer gennem Aartier ved Hjælp af at skifte Personer, tiltaler os ingenlunde;

vi se hellere, at Venstre regerer i 10 Aar ved 1 Ministerium end ved 5 Ministerier i 10 Aar. Vi ynde ingenlunde, at et Regeringssystem søger at holde sig frisk og livskraftigt længere, end dets Tid er, ved at skifte Personel, altsaa, al borgerlig Parlamentarisme i den Forstand, alt storpolitisk Ministerstormeri ligger os Socialdemokrater saa fjernt, som noget kan ligge os. Vi have ikke den fjerneste Personinteresse eller Partiinteresse eller social Interesse deri, men med desto mere Vægt maa jeg kunne hævde, at vi kræve Sundhed i det offentlige Liv og Renhed i den offentlige Administration. Ministeriet og alle dets enkelte Medlemmer maa for vor Skyld regere videre, saa længe de have et folkeligt Flertal paa deres Side, saa længe det er Tilfældet, ønsker jeg ingenlunde Personforandringer, tværtimod, lad saa de samme Personer sidde, saa længe dette Flertal bestaar.

Derfor er det noget ekstraordinært, det er en Undtagelse, naar vi rette vore Angreb paa den Maade, vi have gjort i denne Rigsdagssamling, mod den ene Minister, og lignende Angreb ere jo heller ikke rettede mod nogen af de andre, det er jo ikke tilnærmelsesvis noget lignende, at man har kritiseret denne Regerings Administration, at man har kritiseret adskillige af de enkelte Ministres Stilling; Angreb af den Art for en saadan Sammenblanding af offentlig Administration og private Interesser ere ikke rettede mod noget andet Medlem af Regeringen. Mine Herrer, det offentlige Liv er den højeste Tilværelsesform, der kræves fremfor alt Sundhed og Renhed der. I Almindelighed vil vel i det offentlige Liv det gaa igen, som findes i det private Liv: Nid og Misundelse, Intriger og Kamp for Tilværelsen og Pengebegærlighed o. s. v., men naar Tilværelsen fra det private Liv hæves op i det offentlige Livs Niveau, hæves det op for en større Arena, for hele Folkets Øjne, og saa vil det gennemgaaende blive renere og sundere. Men saa gælder det ogsaa om, at Sundheden og Renheden i det offentlige Liv fuldtud hævdes. Folket har en Livsinteresse deri, det rolige kraftige Fremskridt er livsinteresseret deri, ikke mindst dette Tings Flertal, ikke mindst denne Regering er interesseret i, at der renses ud, hvis der er noget at rense ud. Om der er noget, derom ere Meningerne forskellige, vi mene, at der er noget, vi fremsætte vort Kommissionsforslag, for at alle kunne faa Lejlighed til at overbevise sig om, hvorvidt det er Tilfældet. Saa vi kun snævert